

Gen. PhDr. Milan Rastislav Štefánik

* 21. júla 1880, Košariská

† 4. mája 1919, Ivanka pri Dunaji

Vzdajme úctu



4. mája si pripomíname výročie úmrtia tejto významnej osobnosti našich dejín.

Milan Rastislav Štefánik pred 113 rokmi v roku 1907 pobudol práve v Spišských Vlachoch, kde žila jeho sestra Oľga Ľudovíta s manželom –učiteľom Eugenom Hajtšom, rodákom zo Spišskej Novej Vsi a ich štyrmi dcérami. Práve Spišské Vlchy sa pre dve z nich stali rodiskom. Oľga Ľudovíta Hajtšová a jej rodina boli príbuznými, ktorým Štefánik v listoch a krátkych kartočkách adresoval do vtedajších „Szepeš Olaši“ svoje pozdravy a sprostredkoval nám tak vzácne informácie zo svojich ciest. Na dome v blízkosti radnice sa nachádza aj jeho pamätná tabuľa.

- bol nielen politikom, diplomatom, generálom, astronómom či vedcom, ale i vášnivým cestovateľom, zberateľom a fotografom,
- absolvoval dokonca kurz iluzionizmu a triky predvádzal v kruhoch parížskej spoločnosti,
- okrem rodných Košarísk navštevoval školy v Šamoríne, aby sa zdokonalil v maďarčine, neskôr v Prešporku, Šoproni a Sarvaši,
- ovládal až osem cudzích jazykov,
- ako svetobežník precestoval veľa krajín, na svojich cestách navštívil aj ostrov Tahiti, kde ho zaujal každodenný život jeho obyvateľov. Ten zhmotnil v zbierke 270 predmetov nevyčísľiteľnej umeleckej a historickej hodnoty,
- na Tahiti sa mu podarilo zachrániť kolekciu drevorezieb a drevorytov francúzskeho maliara Paula Gauguina,
- za vynikajúce zásluhy o rozvoj astronomickej vedy a záujmov Francúzskej republiky mu prezident Francúzskej republiky udelil vyznamenanie Rytiera Čestnej légie,
- Francúzska astronomická spoločnosť mu za početné práce uskutočnené na montblanskom observatóriu udelila Janssenovu cenu,
- najvyšší štít Európy Mont Blanc sa mu podarilo aj napriek jeho chatrnému zdraviu zdotlať celkom šesťkrát,

- na svojich cestách, predovšetkým počas svojej diplomatickej činnosti, sa stretol s ruským cárom Mikulášom II., rumunským kráľom Ferdinandom, talianskou kráľovnou Margaretou a prijal ho tiež japonský cisár, pápež Benedikt XV., premiéri a prezidenti mnohých štátov,
- krstným otcom M. R. Štefánika bol notár a hudobný skladateľ Štefan Fajnor, ktorý zhudobnil báseň „Kto za pravdu horí“,
- rodinu a rodný kraj navštívil naposledy v roku 1913, keď prišiel na poslednú rozlúčku s otcom, vytúženého návratu domov v roku 1919 sa nedožil,
- má 120 sôch - dnes je na území Slovenskej republiky približne 80 a vo svete (celkom v 15 štátoch) cca 30 sôch venovaných tejto významnej osobnosti. Jeho meno nesú okrem pomníkov, pamätníkov a pamätných tabulí aj námestia, ulice, školy, parky, literárne či hudobné diela,
- na jeho počesť bola pomenovaná planétka 3571 Milan Štefánik,
- podobizeň Milana Rastislava Štefánika bola vyobrazená aj na slovenskej bankovke – päťtisícokorunáčke,
- počas svojho života získal významné vyznamenania:
 - **Rad Čestnej légie** (Francúzsko) – dôstojník
 - **Vojnový kríž** 1914-1918 (Francúzsko)
 - **rytier Rádu sv. Maurica a Lazara** (Francúzsko)
 - **Čestný vojnový kríž** (Taliansko)
 - **Rad Sv. Vladimíra** (Rusko)